03060-MAB 5 22-04-2003 15:40 Pagina 188

Ecolonomie: typefout of toekomstperspectief?

Arthur Herst

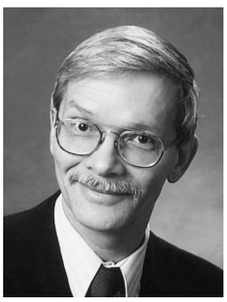

Ziet men de term 'ecolonomie' voor het eerst, dan lijkt het te gaan om een typefout, een soort schriftelijke verspreking. Een speurtocht via de elektronische snelweg met behulp van ILSE leidt tot: één verwijzing. Maar wordt ALTAVISTA ingeschakeld om informatie te verzamelen over het Angelsaksische equivalent 'ecolonomics', dan resulteert dat in bijna 500 verwijzingen. Nu kan men door het simpelweg vergelijken van de resultaten die de beide genoemde zoekmachines genereren uiteraard niet zonder meer concluderen dat in Nederland totaal niets op dit gebied gebeurt en in een land als de Verenigde Staten juist wel, maar van enig verschil in belangstelling voor dit fenomeen lijkt op het eerste gezicht toch wel sprake te zijn.

Waar gaat het bij ecolonomie of ecolonomics eigenlijk om? Het in de Verenigde Staten toonaangevende Institute of Ecolonomics zegt hierover het volgende: 'Ecolonomics is a word expressing the understanding that our ecology and economics are two sides of the same coin. Ecolonomics is a movement away from behavior that is ecologically and economically destructive towards activities that protect our environment and nurture our economy. Ecolonomics is an academic discipline aimed at harnessing the symbiotic power inherent to the ecology-economics relationship. Ecolonomics is a vision that sees business, government and education working together to achieve a prosperous, sustainable future. Ecolonomics is a commitment to our future made individually and collectively, here and now.'

Prof. Dr. A.C.C. Herst is hoogleraar bedrijfseconomie (financiering en belegging) aan de Faculteit Managementwetenschappen van de Open Universiteit Nederland te Heerlen.

Kort gezegd tracht men met behulp van ecolonomie de kennisdomeinen economie en ecologie te integreren. Een dergelijke integratie lijkt me thans zeer zeker op haar plaats. Immers, de gedachten die ten grondslag liggen aan ecolonomie lijken uitstekend te passen in het huidige tijdsgewricht. Het begrip ecolonomie krijgt dan een plekje in een hele (was)lijst met heden ten dage frequent gehanteerde termen als gescheiden afvalverwerking, groen beleggen, consuminderen, Milieudefensie, groene stroom, katalysator, duurzaam ondernemen en (ver)bouwen, duurzame economische groei, glascontainer, biologisch verantwoorde landbouw, Greenpeace, milieupark en scharrelkip of -varken. Want door de uitgebreidere kennis van met name de ecologische facetten respectievelijk gevolgen van (voorgenomen) maatregelen en door de gelukkige omstandigheid dat brede lagen van de westerse bevolking zich inmiddels verzekerd weten van een alleszins acceptabel welvaartsniveau, wordt men milieubewuster en kan men het zich bovendien financieel permitteren om zich milieubewuster op te stellen.

Verschuiven wij onze aandacht naar de Verenigde Staten, dan valt te constateren dat daar inmiddels diverse boeken en artikelen over ecolonomics zijn gepubliceerd, dat er tijdschriften voor milieubewuste lezers worden uitgegeven als het 'E Magazine' waarbij E staat voor 'Environment', dat er tentoonstellingen op dit terrein worden georganiseerd (waaronder de 'Sustainable Living Fair 2002'), dat Amerikaanse universiteiten hele collegecycli aan deze combinatie van economie en ecologie wijden, dat een universiteit in het zuiden van Missouri een Certificate Program in Ecolonomics heeft ontwikkeld, dat men aan een technische universiteit in Colorado een ingenieurstitel kan behalen op basis van een interdisciplinaire op-

03060-MAB 5 22-04-2003 15:40 Pagina 189

leiding waarin economie, ecologie en techniek zijn gecombineerd, enzovoort. Actuele kernthema's van de opleiding in Colorado zijn onder meer betaalbare ecologisch verantwoorde woningbouw, de ontwikkeling van efficiëntere rioleringssystemen en het ontwerpen van voertuigen die gebruikmaken van alternatieve brandstoffen of zelfs van perslucht. Er blijkt zelfs een heus Institute of Ecolonomics te bestaan. Dit instituut, waaraan we in het begin van deze column de omschrijving van het begrip ecolonomics ontleenden, staat onder leiding van Dennis Weaver. Weaver maakte in zijn jonge jaren furore als film- respectievelijk televisiester en geniet met name de nodige bekendheid door zijn vertolking van McCloud, de onorthodox opererende maar rechtvaardige marshall die onvermoeid streeft naar het handhaven van recht en orde. De laatste jaren beijvert hij zich, nog steeds onvermoeid maar niet uitsluitend op het filmdoek en de buis, voor het instandhouden van samenleving en milieu.

In andere Angelsaksisch sprekende landen wordt ook wel eens de term 'ecological economics' gebezigd. Zo afficheert de Australia New Zealand Society for Ecological Economics (ANZSEE) zich als 'an organization that encourages research on the integration of economics, ecology and related disciplines, and promotes general understanding of the results of that research through education, policy analysis, and communication.' Inmiddels heeft ANZSEE zich aangesloten bij de International Society for Ecological Economics (ISEE). Deze overkoepelende organisatie streeft naar een 'understanding between economists and ecologists and the integration of their thinking into a transdiscipline aimed at developing a sustainable world.' Een bezoekje aan de website van ISEE (www.ecoeco.org) is zeker de moeite waard, al was het alleen maar om inzicht kan krijgen in het breed opgezette research programma van deze wereldwijd opererende organisatie.

Recapitulerend kan worden gesteld dat het integreren van de kennisdomeinen economie en ecologie tot ecolonomie een belangrijke stap in de goede richting is. Het is immers zonneklaar dat onze planeet in de toekomst niet op dezelfde wijze kan worden geëxploiteerd als tot nu toe het geval is geweest. In het vorengaande kwam tot drie maal toe het bijvoeglijk naamwoord 'sustainable' voor, een kwalificatie die duidelijk wijst op denken en doen dat is gebaseerd op duurzaamheid. Hierbij moet ons land niet pogen het wiel opnieuw uit te vinden, omdat dit teveel tijd zou vergen. Ook in andere landen is reeds veel gerealiseerd op het terrein van duurzaamheid. De hiermee verband houdende kennis wordt geconcentreerd bij de International Society for Ecological Economics. Daarom is aansluiting bij de ISEE het overwegen waard.

Ook is het niet verstandig om in situaties van economische tegenwind direct te grijpen naar het instrument van discontinuering van ecologisch zinvolle faciliteiten en bijvoorbeeld milieupremies op zuinige en schone auto's af te schaffen. Wij moeten inzien dat het bekende adagium: 'Waarom zouden wij aan toekomstige generaties denken; zij denken toch ook niet aan ons' beter kan worden vervangen door de notie, dat we deze planeet slechts te leen hebben gekregen van die generaties. Kortom, de in de titel van deze column gestelde vraag zou ik willen beantwoorden met Ecolonomie: een lonkend toekomstperspectief. ■